

Paleo-Indian Spydspisser

En oversikt for studenter

Bakgrunn

På tidspunktet for europeisk bosetting var store deler av Nord-Amerika strødd med steinprosjektilpunkter i forskjellige størrelser.

26mm Point

Denne moderne gjengivelsen av en tradisjonell pilspiss (til venstre) er et typisk eksempel. Den er laget av flint flint, tilbaketrukket for å gi en skarp spiss og en skjærekant, og er utstyrt med et par hakk slik at den kan knyttes ("haftet") til enden av en pil. (Enda flere, piler hadde ganske enkelt ildherdede trespisser, men selvfølgelig overlevde langt færre av disse.) ([Usage note](#), [amusing aside](#).)

Prosjekttilpunkter har blitt funnet i et bredt spekter av former og størrelser – det som var nødvendig for å drepe en fugl med en pil var forskjellig fra det som var nødvendig for å drepe en bison med et spyd – og de var laget av en rekke typer steiner, avhengig av hva som var tilgjengelig lokalt. Arkeologer har laget typologier basert på både form og funksjon for å hjelpe til med å rekonstruere historien til menneskelige bosetninger i bestemte regioner.

Det skjer ofte i arkeologien at en bestemt type artefakt blir det diagnostiske tegnet for en hel samling, og kan gi navn til hele kulturelle tradisjoner og grupper av mennesker. I arkeologien i det tidlige Nord-Amerika er dette tilfellet for to særegne stiler av veldig tidlige spydspisser, kalt Clovis og Folsom, og bruken av disse punktene dominerer det vi i dag vet om "Clovis People" og "Folsom People". "

Visse egenskaper er felles for begge disse punkttypene:

- Selv om de er mikrobrikket langs begge sider, blir de etterpå bevisst sløvet nær bunnen, tilsynelatende for å unngå skade på råskinnsnorer som brukes til å feste dem til trespydskaftene.
- Det er en karakteristisk fordykning (en "fløyte") på hver side slik at bunnen av spissen er mye tynnere enn den spisse enden, tilsynelatende for å gjøre det lettere å hake inn i en spalte skåret i enden av et spydskaft av tre.

(I motsetning til pilspissen som er vist ovenfor, har de ikke hakk på sidene for å lette hefting.)

- Det er en fordypning i bunnen av gjenstanden ("den basale konkavitet"), kanskje for å redusere dens tendens til å skjære seg inn i skaftet når du treffer et mål.

Denne siden gjennomgår de to tidlige artefakttypene og et par andre. Avhengig av størrelsen og oppløsningen på skjermen din, bør bildene være omtrent i naturlig størrelse.

Clovis Spisser (12,000-9000)

Clovis-punkter (til høyre) er de eldste spydspissene som er mye funnet i Nord-Amerika, og forekommer over et stort område som dekker nesten alt det som i dag er USA og Mexico. Lignende, sannsynligvis relaterte, punkter er også funnet i Alaska. Den brede fordelingen antyder at det ikke var noen "Clovis" etnisk gruppe, men ganske enkelt en verktøytype (eller verktøysett) som ble bredt delt på tvers av mange populasjoner.

(Noen ganske sparsomme arkeologiske levninger som gikk før Clovis-punkter antyder at Clovis-point-makerne ikke nødvendigvis var den tidligste nordamerikanske befolkningen. Paisley Caves-området i Oregon gravd ut tidlig på 2000-tallet produserte materiale som ble ansett som pre-Clovis. Og funn i 20-årene fra Gault-området nord for Austin, Texas, inkluderer gjenstander datert til mellom 14 700 og 19 700 f.Kr. Generelt, selv om Clovis ikke er den tidligste artefaktstilen i Nord-Amerika, gjør ikke tidligere gjenstander det. [synes å] ha hvor som helst i nærheten av tettheten eller den brede geografiske spredningen til Clovis.)

75mm
Clovis Point

De fleste Clovis-punktene dateres helt til slutten av Pleistocen, rundt 9500 til 9000 f.Kr. eller så, og er spesielt assosiert med bein fra mammuter (spesielt *Mammuthus columbi*), selv om de også ser ut til å ha blitt brukt til å jakte bison og andre dyr. Et Clovis-sted i Montana har foreslått bruk av denne teknologien så tidlig som rundt 12 000 f.Kr.

Clovis Point Hafted (Reproduksjon)

Selv om menneskene som lager og bruker Clovis-poeng noen ganger blir beskrevet som "mammutjegere", har Clovis-poeng aldri faktisk blitt funnet innebygd i mammutrester, og for få er ødelagte til å være i samsvar med at de noen ganger treffer tunge mammutbein med stor kraft.

Nøye eksperimenter med reproduksjoner av dem, publisert i 2021 (kilde), tyder sterkt på at de bare sjelden ville vært i stand til å trenge dypt nok inn i en mammut til å gå inn i et vital organ. Selv om få spesialister ser på dem som i hovedsak slaktekniver, virker det nå usannsynlig å se dem som passende først og fremst for jakt på veldig store dyr.

Det er ingen kjente nordøstasiatiske analoger til Clovis Point, som ser ut til å ha blitt oppfunnet i Amerika. (Tvetydige bevis har for noen spesialister antydnet muligheten for proto-Clovis-teknologi som kommer fra Europa rundt 13 000 f.Kr., men de fleste finner dette fortsatt lite overbevisende.)

Folsom Spisser (8800-8200 BC)

45mm
Folsom Point

Folsom-punktene (til venstre) er litt senere - du kan tenke på dem som kommer i alfabetisk rekkefølge - dateres fra ca. 8800 til 8200 f.Kr. De har også en mer begrenset, men fortsatt veldig bred distribusjon, som dekker Rocky Mountains og Great Plains, hovedsakelig fra litt nord for Montana og North Dakota til litt sør for New Mexico og Texas.

Folsom points ser ut til å være spesialisert på bisonjakt (spesielt den nå utdødde *Bison antiquus*). Mammoths, funnet med Clovis-poeng, hadde forsvunnet på Folsom-tiden, og bisoner ser ut til å ha blitt det store byttet i overveldende grad. Selvfølgelig må små dyr som kaniner og slanger også ha blitt jaktet.

Det mest karakteristiske trekk ved utseendet til en Folsom-spiss er den enorme fløyten som produseres ved å banke en brikke fra midten av hver side. Clovis-punktene var litt riflet, men Folsoms poeng var kraftig riflet.

Mange andre paleoindiske spydspisstyper er også identifisert fra Vest-Nord-Amerika, selv om de er mindre kjente enn Clovis og Folsom, mest fordi de er senere og ikke har blitt assosiert med den unnvikende søken etter de tidligste nybyggerne.

To eksempler er Plainview og Eden points.

Plainview Spisser (8600-7600 BC)

Plainview-punkter (til høyre) ble laget en gang mellom 8600 og 7600 f.Kr. og, i likhet med Folsom-punkter, ser det ut til å ha vært spesialisert til bison. I så måte kan vi tenke på dem som etterfølgere til Folsom-verktøytradisjonen. Så langt ser det imidlertid ut til at de bare forekommer i de sørlige områdene av Folsom-utbredelsesområdet: stort sett i Texas, Oklahoma og New Mexico.

Fysisk ser Plainview Points ut som Folsom-poeng, men med mye redusert fløyte eller ingen i det hele tatt. (Hvorfor? Hvis bisonjaktspyd fungerte bedre med riflede spisser, hvorfor forsvant fløytene? Hvis bisonjaktspyd fungerte bedre uten fløytene, hvorfor ble Folsom-spisser så kraftig riflet? Var det en teknologisk innovasjon i hafting som forandret ting? Verden venter på forskningen din.)

55mm Plainview Point

Eden spisser (7800-6500 BC)

55mm
Eden Point

Eden-punkter (til venstre) er fra mellom 7800 og 6500 f.Kr. eller så. De er særegne i å være ekstremt lange i forhold til bredden, selv om som du kan se å sammenligne eksemplet til venstre med Clovis-en ovenfor, var det også ofte sant for Clovis-poeng. Eden-punkter finnes over store deler av det samme området som Folsom-punkter. I likhet med Folsom-poeng har de blitt assosiert med bisonbein.

Også knyttet til paleoindiske grupper i Nord-Amerika er Scottsbluff-punkter. Disse er noen ganger klumpet sammen med Eden-punkter i "Cody-komplekset", som også inkluderer noen andre, mindre kjente punkttyper.

Bildekreditt: Pilspissen som vises øverst på siden ble laget av en anonym Cherokee-håndverker for salg til turister. Andre bilder på denne siden er av plastavstøpninger tilgjengelig fra "In Hand Museum"-samlingen i Albuquerque. Originalene til disse spesielle eksemplene er i Maxwell Museum of Anthropology ved University of New Mexico. Det hakkede Clovis-punktet er fra San Diego Zoo. På en stasjonær datamaskin skal punktene på denne siden vises i omtrent deres naturlige størrelse.

Oversettelse er gjort av Lånepenger.no - Lån uten sikkerhet, smålån, refinansiering, etc.